

TE ORANGA TONUTANGA.

"Tuhua kua tika ta matou whakarongo atu, ta matou korero, whakaaro, aho i ana kupu."

I. *He aha te Oranga Tonutanga?* Ko te whakakahi a etahi tangata i tenei patai ka penei: "Ko te oranga mutunga kore, ara ko te oranga tonutanga ake ake ake." Ko etahi e whakaaro ana ko te oranga o te tinana, e kore rawa e mate, inahoki e mea ana ratou: "He aha hoki i mate ai nga tangata whakapono? No te tamariki rawa tenei whakaaro. Ki te ki a etahi tangata ko te oranga tonutanga, ko te oranga e whakawhiwhia ki te hunga whakapono a muri atu i te ra whakawa, ko tenei te tino whakaaro o te nuinga o te tangata. Na tenei whakaaro pea i ngokore ai te tangata ki te whakapono; he tawhiti rawa no te utu o te whakapono, a he awangawanga hoki, tera pea hei te taenga ki te ra whakawa ka mate, a ka mau mau noa iho te whakapono. He tika hoki tenei whakaaro. Ko wai oti te tangata e reka noa te mahi mehemeha ia kaore e mohio tera i te whiwhi ki te utu o tana mahi? I ki a Teretiarua, he pou no te Hahi i nga ra i muri tata iho i nga Apotoro, i mea ia "Ka awangawanga te mahi ki te awangawanga te utu."

Ka uia ano te patai: He aha te Oranga Tonutanga? Ata tirohia ta te Karaipiture, ta te Karaiti ake i whakaatu ai? I mea a te Karaiti: "A ko te oranga tonutanga tenei, kua matau ratou ki a koe, ko koe anake te Atua pono, ki a Ihu Karaiti ano hoki i tonoa mai nei e koe." (Hoani 17, 3.) Na, e te hoa, ka marama tenei mea te oranga tonutanga: *ko te matauranga ki te Atua ki a Ihu Karaiti ano hoki.* Whakawhirinaki ki ta te Karaipiture i whakaatu mai ai, kaati te whakawhirinaki ki ta te ngakau i whakaaro ai he oranga tonutanga, ki ta te tangata ranei i whakaaro ai ki a koe. Ko te oranga tonutanga, ara ko te oranga mutunga-kore ko te oranga tonu o te Atua, nona anake hoki te oranga mutunga-kore. Ko taua oranga i homai e Ia ki a koe, i te ra ano, i te haora, i te meneti ranei, i whakapono ai koe ki a Ia i runga i a Ihu Karaiti i Tama Tama; i ki hoki a te Karaiti: "E kore rawa tetahi tangata e haere ake ki te Matua, ki te kahore ahau." (Hoani 14, 6.)

Te Oranga Tonutanga ko te matauranga ki te Atua, kaore i ko atu, i ko mai ra nei. Na, he patai ke ano tenei: Kua matau ra nei koe ki te Atua? Me whakamarama pea te tikaanga o

taku patai. Kua matau ranei koe ki a Kuini Wikitoria? He tika kua rongu koe i tona ingoa, kua rongu i ana mahi, i tona ahua, otira kao e ano koe kua matau noa ki a ia; ehara te rongu i te matau. He maha nga tangata kua kite i te Kuini, otira kaore ano ratou kia matau noa ki a ia. Waihoki e te hoa, kua rongu pea koe ki a te Karaiti, i ana kupu, i ana mahi, i tona matenga, otira ehara tena i te matauranga ki a ia. Ko te matau ki a ia ko te mohio ki tona reo, ki ona whakaaro, ki ona hiabhi, ko te pa atu ki a ia. E kite ai koe i te Kuini ma tetahi tangata e matau ana ki a ia koe e kawe, e whakaatu, waihoki e kore koe e kite i te Atua ki te kore koe e arahina e te Karaiti. Ko te tikaanga tena o ana kupu i whakaaturia e au i runga ake nei; ko ia te Takawaenga. "Kotahi tonu hoki te Atua, kotahi te takawaenga o te Atua o nga tangata, ko te tangata ko Karaiti Ihu." (I Timoti 2, 5.) Ko Ia hei taka i waenganui i te Atua i te tangata. Kua matau nei koe ki te Oranga Tonutanga, tango-hia kei werawera ana, kei awatea ana ka rua.

II. *A hea te tangata whiwhi ai ki te Oranga Tonutanga?* Ko taku whakakahi poto mo tenei patai ko tenei: "*Inaianei ano.*" Mehemea ko te matauranga ki te Atua te Oranga Tonutanga kaati hei te wa ano e matau ai te tangata ki a Ia whiwhi ai ki te oranga tonutanga. E ahei te tangata te mohio ki te Atua inaianei ano. Ki te kore tonu hoki e rata atu ki te Atua i tenei ao, tera ano e matakui a Ia a tera ao. Te wa tonu e whakapono ai te tangata kia te Karaiti hei kai-whakaaro mona, ko te wa ano tena e whiwhi ai ia ki te oranga tonutanga, ara ko tona wairua kua ora. Pehea oti ta te Karaipiture whakaaturanga? "Ko ia e whakapono ana ki te Tama, he oranga tonutanga tonu," ara kei a ia te oranga tonutanga inaianei. (Hoani 3, 16; 6, 47.) "Te tangata kei a ia te Tamaiti, kei a ia ano te oranga; te tangata kaore nei i a ia te Tama a te Atua, kaore i a ia te oranga." (Hoani 5, 11-13.) Ki te tango koe i a te Karaiti inaianei ano, ko te wa ano tena e whiwhi ai koe ki te ora; ka kore tonu hoki i tenei ao, ka kore ano hoki i tera ao. I mea hoki a te Karaiti, ko te tangata e whakapono ana *kua whiti atu i te mate ki te ora.* (Hoani 5, 24.) *Kua whiti*, kaore i penei na, tera e whiti. Otira ko te tutukitanga o te oranga tonutanga ko te aranga o te tinana e honoa ai ki te wairua, kua ora noa atu ra i te whakapono tangata. Taria e tino whakamarama.

III. *Me aha e whiwhi ai te tangata ki te Oranga Tonutanga?* (Taria e whakatu.)